DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

24. juni 2004 *

I sag C-278/02,

angående en anmodning, som Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich (Østrig) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Herbert Handlbauer GmbH,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312, s. 1),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans, og dommerne J.-P. Puissochet, J.N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen (refererende dommer) og N. Colneric,

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Múgica Arzamendi,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Herbert Handlbauer GmbH ved Rechtsanwalt L. Harings

— den østrigske regering ved H. Dossi, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fælleskaber ved G. Braun og M. Niejahr, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 4. november 2003 er afgivet mundtlige indlæg af Herbert Handlbauer GmbH ved L. Harings, af den østrigske regering ved H. Bauer og H.

Schauer, som befuldmægtigede, af Det Forenede Kongeriges regering ved K. Manji, som befuldmægtiget, bistået af barrister T. Eicke, og af Kommissionen ved M. Niejahr,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 15. januar 2004,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 11. juli 2002, indgået til Domstolen den 29. juli 2002, har Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich i medfør af artikel 234 EF forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312, s. 1).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem Herbert Handlbauer GmbH (herefter »Handlbauer«) og Zollamt Salzburg/Erstattungen (toldkontoret i Salzburg/restitutioner, herefter »Zollamt«) vedrørende et krav om tilbagebetaling af et i 1996 tildelt forskud på eksportrestitution vedrørende et parti oksekød.

Relevante retsregler

Fællesskabsbestemmelser

Beskyttelsen af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser

3 Artikel 1 i forordning nr. 2988/95 har følgende ordlyd:

»1. Med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser vedtages der generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende fællesskabsretten.

2. Som uregelmæssighed betragtes enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af De Europæiske Fællesskaber, enten ved formindskelse eller bortfald af indtægter, der stammer fra de egne indtægter, der opkræves direkte for Fællesskabernes regning, eller ved afholdelse af en uretmæssig udgift.«

4 Af forordningens artikel 3 fremgår følgende:

»1. Forældelsesfristen for retsforfølgning er fire år fra det tidspunkt, hvor den i artikel 1, stk. 1, omhandlede uregelmæssighed fandt sted. Der kan imidlertid i reglerne for bestemte sektorer fastlægges en kortere frist, som dog ikke kan være mindre end tre år.

Hvad angår vedvarende eller gentagne uregelmæssigheder regnes forældelsesfristen fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt. For de flerårige programmers vedkommende løber forældelsesfristen indtil programmets endelige afslutning.

Forældelsesfristen for retsforfølgning afbrydes af enhver handling fra den kompetente myndigheds side, som den pågældende gøres bekendt med, og som vedrører undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden. Efter hver afbrydelse løber forældelsesfristen videre.

Forældelsen indtræder dog senest den dag, da en frist, der er dobbelt så lang som forældelsesfristen, udløber, uden at den kompetente myndighed har pålagt en sanktion, undtagen i de tilfælde, hvor den administrative procedure er suspenderet i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1.

2. Fristen for fuldbyrdelse af afgørelsen om pålæggelse af den administrative sanktion er tre år. Denne frist regnes fra den dag, da afgørelsen blev endelig.

Afbrydelse og suspension er omfattet af de relevante bestemmelser i national ret.

3. Medlemsstaterne bevarer muligheden for at anvende en længere frist end fristen i henholdsvis stk. 1 og stk. 2.«

I artikel 4 i forordning nr. 2988/95 reguleres spørgsmålet om tilbagesøgning af uberettiget opnåede fordele med følgende formulering:

»1. Enhver uregelmæssighed medfører i almindelighed tilbagekaldelse af den uberettiget opnåede fordel:

— ved forpligtelse til at betale de skyldige beløb eller tilbagebetale de uberettiget oppebårne beløb

— ved fuldstændig eller delvis fortabelse af den sikkerhed, der er stillet, enten til støtte for anmodningen om den indrømmede fordel eller ved modtagelsen af et forskud.

2. Anvendelsen af de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger er begrænset til tilbagekaldelse af den opnåede fordel, eventuelt med tillæg af rente, som kan beregnes efter en fast sats.

3. Handlinger, som bevisligt har til formål at opnå en fordel, der er i modstrid med sigtet for de på området gældende fællesskabsregler, ved kunstigt at skabe de nødvendige forudsætninger for at opnå denne fordel, bevirker, alt efter tilfældet, enten at fordelen ikke indrømmes, eller at den tilbagekaldes.

4. Foranstaltningerne i denne artikel betragtes ikke som sanktioner.«

6 I forordningens artikel 5 fastsættes administrative sanktioner, som forsætlige eller uagtsomme uregelmæssigheder kan medføre, bl.a. betaling af en administrativ bøde eller fuldstændig eller delvis fortabelse af en fordel.

7 Endelig fastsætter artikel 8 i forordning nr. 2988/95 en pligt for medlemsstaterne til at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at transaktioner, der berører Fællesskabernes finansielle interesser, er lovlige og har et reelt indhold, hvor arten og hyppigheden af kontrollen og inspektionen samt nærmere bestemmelser for gennemførelsen fastsættes i nødvendigt omfang i regler for de enkelte sektorer med henblik på at sikre en ensartet og effektiv anvendelse af den pågældende lovgivning.

Eksportrestitutionsordningen for landbrugsprodukter

8 Artikel 11, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 351, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2945/94 af 2. december 1994 (EFT L 310, s. 57), har følgende ordlyd:

»1. Hvis det konstateres, at en eksportør med henblik på at opnå en eksportrestitution har ansøgt om en restitution, der er større end den, vedkommende har ret til, er restitutionen for den pågældende udførsel den restitution, der gælder for den faktiske udførsel, nedsat med et beløb svarende til:

a) halvdelen af forskellen mellem den restitution, der er ansøgt om, og den restitution, der gælder for den faktiske udførsel

b) [...].«

9 Artikel 11, stk. 3, bestemmer:

»Uden at forpligtelsen til at betale et negativt beløb som omhandlet i stk. 1, fjerde afsnit, berøres heraf, skal modtageren, når der uretmæssigt udbetales en restitution, tilbagebetale de uretmæssigt modtagne beløb, inklusive eventuelle sanktionsbeløb ifølge stk. 1, første afsnit, forhøjet med en rente, der beregnes på grundlag af den periode, der er forløbet mellem betalingen og tilbagebetalingen. [...]«

10 Endvidere fastsættes der i artikel 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 4045/89 af 21. december 1989 om medlemsstaternes kontrol med de foranstaltninger, der indgår i ordningen for finansiering gennem Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Garantisektionen, og om ophævelse af direktiv 77/435/EØF (EFT L 388, s. 18) en pligt for medlemsstaterne til at foretage en årlig kontrol af et vist antal virksomheder, som gennemfører transaktioner inden for denne finansieringsordning. Disse virksomheder udvælges bl.a. ud fra deres betydning og ud fra andre faktorer, som forhøjer risikoen for uregelmæssigheder.

EF-toldkodeksen

11 I artikel 221, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1) fastsættes følgende:

»Så snart afgiftsbeløbet er bogført, underrettes debitor efter en passende fremgangsmåde om beløbets størrelse.«

12 I samme bestemmelses stk. 3 hedder det:

»Underretning af debitor kan ikke ske efter udløbet af en frist på tre år, regnet fra datoen for toldskyldens opståen. Hvis det er på grund af en handling, der vil kunne give anledning til strafferetlig forfølgning, at toldmyndighederne ikke har kunnet fastsætte det nøjagtige efter lovgivningen skyldige afgiftsbeløb, kan den nævnte underretning, for så vidt det er fastsat i gældende bestemmelser, imidlertid ske efter udløbet af den nævnte frist på tre år.«

Nationale bestemmelser

13 I henhold til artikel 5 i Ausfuhrerstattungsgesetz (lov om gennemførelse af eksportrestitutioner, BGBl 1994, s. 660, herefter »AEG«) skal der ske tilbagesøgning af uretmæssigt modtagne beløb. Der er ikke udtrykkeligt fastsat nogen forældelsesfrist for tilbagebetalingen, men lovens artikel 1, stk. 5, henviser på dette punkt til reglerne på toldområdet.

14 Artikel 74, stk. 2, i den på daværende tidspunkt gældende version af Zollrechts-Durchführungsgesetz (lov om gennemførelse af toldretlige bestemmelser, BGBl I, 1998, s. 13, herefter »ZollR-DG«) har følgende ordlyd:

»For import- og eksportafgifter er forældelsesfristen tre år fra afgiftsskyldens opståen. For import- og eksportafgifter, som uretmæssigt ikke er blevet betalt, er forældelsesfristen ti år, såfremt toldmyndighederne på grund af en økonomisk forbrydelse, der kun kan retsforfølges ved en domstol, ikke — eller ikke nøjagtigt —

kunne identificere det skyldige beløb inden for de tre år fra afgiftsskyldens opståen. For andre kontantydelser fastsættes forældelsesfristen i henhold til de almindelige toldbestemmelser.«

Hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 Den 3. september 1996 eksporterede Handlbauer et parti på 958 stk. frosset oksekød med en samlet vægt på 19 912,36 kg til Ungarn. Den 24. september 1996 fik virksomheden et eksportrestitutionsforskud på 202 769 ATS. Den garanti, der var stillet som sikkerhed for forskuddet, blev frigivet den 12. december 1996.

16 Den 20. december 1999 fik den ansvarlige i Handlbauer meddelelse om, at Aussen- und Betriebsprüfung/Zoll (Afdelingen for eksport- og virksomhedskontrol/told) ved Hauptzollamt Linz ville gennemføre en kontrol af eksporter foretaget i 1996 inden for markedsordningerne for okse- og svinekød. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Handlbauer var blandt de virksomheder, som skulle kontrolleres i medfør af forordning nr. 4540/89 på grund af flere allerede forekommende uregelmæssigheder i forbindelse med eksporterne i 1995.

17 Ved kontrollerne i 2000 blev det fastslået, at det i adskillige tilfælde ikke kunne godtgøres, at det i 1996 eksporterede kød havde oprindelse i Fællesskabet.

18 Som følge heraf stillede Zollamt ved afgørelse af 20. januar 2001 i henhold til § 5 i AEG, sammenholdt med artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87, over for Handlbauer krav om tilbagebetaling af eksportrestitutionen og en sanktion på 101 384,00 ATS i henhold til artikel 11, stk. 1, litra a), i forordning nr. 3665/87.

19 Efter at Handlbauers administrative klage over denne afgørelse var blevet afvist, anlagde virksomheden sag for den forelæggende ret og gjorde gældende, at tremånedersfristen, som fremgår af henholdsvis artikel 221, stk. 3, i EF-toldkodeksen og artikel 74, stk. 2, i ZollR-DG, var udløbet. Forordning nr. 2988/95 havde ikke ændret herved, da den efter Handlbauers opfattelse blot opstiller »rammebestemmelser« for medlemsstaterne, men ikke afføder direkte bebyrdende følger for markedsdeltagerne, og heller ikke giver hjemmel for sanktioner.

20 Ifølge Handlbauer begyndte forældelsesfristen at løbe den 24. september 1996, nemlig på datoen for modtagelsen af eksportrestitutionen, eller den 12. december 1996, dvs. datoen for garantiens frigivelse. Tilbagebetalingen af eksportrestitutionerne og de tilsvarende sanktioner blev først pålagt den 20. januar 2001.

21 Zollamt har henvist til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95, som det anfører er umiddelbart anvendelig, og som fastsætter en forældelsesfrist på fire år med mulighed for suspendering i forbindelse med kontroller som den, der er foretaget hos Handlbauer.

22 Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich har herefter besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er Rådets forordning [...] nr. 2988/95 [...] umiddelbart anvendelig, navnlig inden for området markedsordninger (eksportrestitutioner), i tilfælde af uregelmæssigheder?

Kan en medlemsstats toldmyndigheder umiddelbart anvende den nævnte forordnings artikel 3, stk. 1, der fastsætter en forældelsesfrist på fire år for forfølgelse af uregelmæssigheder?

2) Er varsling af en virksomhedskontrol/told over for den pågældende ansvarlige for en virksomhed et undersøgelses- eller retsforfølgningsskridt, der afbryder forældelsesfristen på fire år i henhold til den nævnte forordnings artikel 3, stk. 1, når kontrollen finder sted i henhold til forordning (EØF) nr. 4045/89 og er begrundet i henholdsvis den almindeligt bekendte risiko for og hyppigheden af handlinger, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser i forbindelse med gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik?«

23 Under sagens behandling er Domstolen blevet oplyst om, at den kompetente retsinstans i hovedsagen nu er Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt (Østrig), som følge af at Abgaben-Rechtsmittel-Reformgesetz (lov om reform af retsmidlerne på det fiskale område, BGBl I, 2002, s. 97) er trådt i kraft.

Det første spørgsmål

24 Med det første spørgsmål, som er formuleret i to led, som skal undersøges samlet, ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 er umiddelbart anvendelig i medlemsstaterne, herunder på området for landbrugseksportrestitutioner, selv om der efter nationale toldbestemmelser gælder en kortere forældelsesfrist.

25 Herom bemærkes, at en forordnings karakter og funktion i det fællesskabsretlige retskildesystem betyder, at dens bestemmelser i almindelighed har umiddelbar virkning i de nationale retsordener, uden at det er nødvendigt for de nationale myndigheder at træffe gennemførelsesforanstaltninger (dom af 17.5.1972, sag 93/71, Leonesio, Sml. 1972, s. 77, org.ref.: Rec. s. 287, præmis 5).

26 Visse forordningsbestemmelser kræver dog, for at kunne blive gennemført, gennemførelsesforanstaltninger i medlemsstaterne (dom af 11.1.2001, sag C-403/98, Monte Arcosu, Sml. I, s. 103, præmis 26).

27 Dette er imidlertid ikke tilfældet for artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95, som, for så vidt angår retsforfølgning, fastsætter en forældelsesfrist på fire år fra det tidspunkt, uregelmæssigheden fandt sted. Bestemmelsen overlader ikke et skøn til medlemsstaterne, som heller ikke skal træffe gennemførelsesforanstaltninger.

28 Den omstændighed, at der i regler for bestemte sektorer kan være fastsat kortere frister, som dog ikke er kortere end tre år, jf. artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95, eller at medlemsstaterne i medfør af samme bestemmelses artikel 3, stk. 3, kan fastsætte længere frister, ændrer ikke ved den umiddelbare anvendelighed af forordningens artikel 1, stk. 1, i tilfælde, hvor der netop ikke i reglerne for bestemte sektorer eller i nationale regler findes sådanne undtagelser.

29 På tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen var der dog ikke i reglerne på området for eksportrestitution for landbrugsprodukter en kortere forældelsesfrist for tilbagebetalingen af skyldige beløb. Af sagens akter fremgår det endvidere, at der i samme periode heller ikke var nogen østrigsk regel, som fastsatte en forældelsesfrist på mere end fire år.

30 Handlbauer og Kommissionen har imidlertid gjort gældende, at artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 ikke angår tilbagesøgning af uberettiget opnåede økonomiske fordele. Ifølge Handlbauer vedrører bestemmelsen alene spørgsmålet om de strafferetlige sanktioner ved uregelmæssigheder, mens Kommissionen anfører, at bestemmelsen alene dækker uregelmæssigheder, som kan medføre administrative sanktioner i medfør af artikel 5 i denne forordning.

31 Det skal hertil bemærkes, at der i artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 indføres »generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende fællesskabsretten«, hvilket ifølge tredje betragtning til forordningen sker med henblik på »at bekæmpe handlinger, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, på alle områder«.

32 Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 fastsætter for retsforfølgningen en forældelsesfrist, som løber fra det tidspunkt, uregelmæssigheden fandt sted, og som i henhold til forordningens artikel 1, stk. 2, gælder for »enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget [...]«.

33 Som bemærket af den østrigske og Det Forenede Kongeriges regering, dækker definitionen såvel forsætlige eller uagtsomme uregelmæssigheder, som i medfør af artikel 5 i forordning nr. 2988/95 kan medføre administrative sanktioner, som uregelmæssigheder, der alene medfører tilbagekaldelse af den uberettiget opnåede fordel, jf. artikel 4 i forordningen.

34 Det følger heraf, at artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 finder anvendelse på både de i artikel 5 nævnte og de i artikel 4 i forordningen nævnte uregelmæssigheder, som skader Fællesskabets interesser.

35 Det første spørgsmål skal herefter besvares således, at artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 er umiddelbart anvendelig i medlemsstaterne, også på området for landbrugseksportrestitutioner, når fællesskabsregler for bestemte sektorer ikke fastsætter en kortere frist, og nationale regler ikke fastsætter en længere forældelsesfrist.

Det andet spørgsmål

36 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at en varsling af en virksomhedskontrol/told over for den pågældende virksomhed udgør en undersøgelses- eller

retsforfølgningshandling vedrørende uregelmæssigheder, som afbryder forældelsesfristen i denne bestemmelses stk. 1, første afsnit.

37 Handlbauer har gjort gældende, at retssikkerhedsprincippet og beskyttelsen af den berettigede forventning medfører, at alene undersøgelses- eller retsforfølgningshandlinger, som bygger på en konkret formodning om uregelmæssigheder, kan afbryde forældelsesfristen i medfør af artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, i forordning nr. 2988/95. Kontroller jf. artikel 8 i forordning nr. 2988/95, som omfatter undersøgelser foretaget på virksomheden i medfør af forordning nr. 4045/89, har derimod ikke denne retsvirkning.

38 Den østrigske regering har gjort gældende, at forældelsesfristen i det foreliggende tilfælde under alle omstændigheder ved gennemførelsen af kontroller hos Handlbauer var blevet afbrudt, jf. artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, i forordning nr. 2988/95.

39 Kommissionen har gjort gældende, at varslingen af en virksomhedskontrol i medfør af forordning nr. 4045/89, som har til hensigt at opdage eventuelle specifikke uregelmæssigheder, i sig selv allerede udgør en handling, som afbryder forældelsesfristen. Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, i forordning nr. 2988/95 kræver ikke, at undersøgelseshandlingen vedrører en specifik uregelmæssighed, som først kan opdages ved kontrollens gennemførelse.

40 Det skal herved understreges, at forældelsesfrister helt generelt har til formål at tjene retssikkerheden (jf. dom af 15.7.1970, sag 41/69, ACP Chemiefarma mod

Kommissionen, Sml. s. 107, org.ref.: Rec. s. 661, præmis 19). Dette formål opnås, som generaladvokaten bemærker i punkt 82 ff. i sit forslag til afgørelse, ikke fuldt ud, hvis forældelsesfristen i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 kan afbrydes af enhver kontrolforanstaltning fra den nationale administrations side af generel karakter, som ikke skyldes nogen formodning om uregelmæssigheder vedrørende transaktioner, som er tilstrækkeligt præcist defineret.

41 I den foreliggende sag fremgår det af sagsakterne, at varslingen til Handlbauer om kontrollen i medfør af forordning nr. 4045/89 uden forskel angik alle eksporter, som virksomheden havde foretaget i 1996 inden for rammerne af den fælles markedsordning for okse- og svinekød. En sådan varsling, som ikke indeholder nogen angivelse af tilstrækkeligt præcist definerede mistanker om uregelmæssigheder, kan ikke i sig selv afbryde forældelsesfristen vedrørende tilbagebetalingen af restitutionen, som blev udbetalt den 24. september 1996.

42 Det påhviler den forelæggende ret at undersøge, om de handlinger, som de nationale myndigheder gennemførte inden for rammerne af eller som en følge af den kontrol, som blev varslet den 20. december 1999, angik en eller flere specifikke uregelmæssigheder omkring de eksporter, som den omhandlede restitution angår, og således har til følge, at forældelsesfristen for tilbagebetalingen af den nævnte restitution afbrydes.

43 Henset til ovenstående, skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at en varsling af en virksomhedskontrol/told over for den pågældende virksomhed ikke udgør en undersøgelses- eller retsforfølgningshandling vedrørende uregelmæssigheder, som afbryder forældelsesfristen i denne bestemmelses stk. 1, første afsnit, medmindre transaktionen, som mistanken om uregelmæssigheder vedrører, er tilstrækkeligt præcist defineret.

Sagens omkostninger

44 De udgifter, der er afholdt af den østrigske og Det Forenede Kongeriges regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich ved kendelse af 11. juli 2002, for ret:

1) **Artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser er umiddelbart anvendelig i medlemsstaterne, også på området for landbrugseksportrestitutioner, når fællesskabsregler for bestemte sektorer ikke fastsætter en kortere frist, og nationale regler ikke fastsætter en længere forældelsesfrist.**

2) **Artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at en varsling af en virksomhedskontrol/told over for den pågældende virksomhed ikke udgør en undersøgelses- eller retsforfølgningshandling vedrørende uregelmæssigheder, som afbryder forældelsesfristen i denne bestemmelses stk. 1, første afsnit, medmindre transaktionen, som mistanken om uregelmæssigheder vedrører, er tilstrækkeligt præcist defineret.**

Timmermans Puissochet Cunha Rodrigues

Schintgen Colneric

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 24. juni 2004.

R. Grass C.W.A. Timmermans

Justitssekretær Formand for Anden Afdeling